

Tetten ért megtévesztés

Szarka László Csaba

A kézirat benyújtásának időpontja: 2025. december 23.

Megjelenés:

Szabó Csaba (szerk.): Gondolatok a Professzorok Batthyány Köre 30 éves jubileumán,
Kairosz Kiadó 2026, ISBN 978 963 514 296 5, pp. 205–230.

Bevezető

1988-ban, egy terepi geofizikai munkával eltöltött nap estéjén Verő József (1995-től akadémikus, 1999-től a Professzorok Batthyány Köre tagja, majd 2025. decemberi haláláig emeritus tag) a 40 körüliek szabad jövőbe vetett reményét egy római bölcsességgel hűtötte le: „Az emberek azt akarják, hogy becsapják őket, ezért be is csapják őket”. Nagyon rosszul esett ezt hallani. Szerettem volna az állítást megcáfolni, de máig nem sikerült. Próbálkozásaimnak annyi haszna bizonyosan lett, hogy mindennel szemben kritikusabbá váltam, mint talán egyébként lennék.

A PBK 30 jubileumi kötet szerzőinek feltett kérdéseket a föld- és környezettudományban, a tudományszervezésben és a PBK-ban (korábban tagként, ma az energia-munkacsoport vezetőjeként szerzett) tapasztalataim alapján igyekszem megválaszolni. Arról a csapdáról és annak mai következményéről számolok be, amit már egy évtizeddel a PBK alapítása előtt megástak. Nem csoda, hogy a zöldideológia jóhiszemű professzorok tömegét is megtévesztette, szerte a világon.

A legnagyobb pozitív változás: a cselekvés szabadsága

Az elmúlt harminc év (a rendszerváltozástól három és fél évtized) legnagyobb pozitív változásának azt tartom, hogy nincs tiltva, hogy cselekedhessünk elveink megvalósulásért. A szabad választással tényleg kinyílt a világ, és az Európai Unióba vágyakozva úgy éreztük, lettünk „valakik”.

Alig észrevehető apróság volt az ára: Brüsszelből akkor számíthattunk támogatásra, ha az EU által felismert és beazonosított probléma megoldására jelentkezve nyújtottunk be pályázatot. „*You only go to Brussels to help them to fill a ‘Gap’ that THEY have identified*” (Meskó et al. 2003). Akkor még sejtelmünk sem volt, mindez hová vezethet. Bár akadtak intő jelek. Amikor az ivóvíz addigi (50 µg/liter) arzéntartalom-határértékét az Európai Unió ötödére csökkentette (2003. december 25-ei hatállyal, belépésünk küszöbén), elcsodálkoztunk, hiszen a Dél-Alföldre nem jellemző akkora tengerihal- és tengergyümölcs-fogyasztás, mint a tengerparti országokban, aminek alapján a minden tagállamra kötelező EU-szabályozást meghozták. Elfogadtuk, és ma isszuk a levét: Aradról importálunk vizet.

A Professzorok Batthyány Köre tevékenységét megalakulásától kezdve követtem. Az 1995-ös hír sokunk reményét újította meg. A patrióta polgári értékrendet sugárzó alapító okirat mondatai egyenesen lelkesítőek voltak. Például ez: „...*a török háborúk és bukott szabadságharcok utáni mély válságból a világ változásait felismerő, a magyar hagyományokra építő szellemi erők teremtették meg a polgári Magyarország – hatalmas gazdasági fejlődést hozó – értékrendjét*”.

PBK-tag a második építkező időszak elején, 2003-ban lettem. A Szent István-terv (Lovas, Náray-Szabó, Pálincás 2005) belső vitája számomra imponáló volt, a mű egészére összességében kifejezetten büszke voltam. A kötet szerkesztői példaképeim lettek.

A legnagyobb negatív változás: a megtévesztettség következménye

Az elmúlt 30 év legnagyobb, aggodalomra okot adó változásának nem azt tartom, hogy nem voltunk képesek mindent előre látni, hanem azt, hogy jóhiszeműen belesétáltunk abba a csapdába, aminek a következményei már-már civilizációs széteséssel fenyegetnek. Az illegális migráció, a családellenesség, a gender könnyen felismerhetők, de a zöldideológia kevésbé, mert évtizedek óta tetszetősen csomagolják, és óriási propagandával reklámozzák. Ennek lett áldozata jóhiszemű (keresztény-konzervatív-polgári) professzorok tömege szerte a világon, így Magyarországon is. A probléma megértéséhez igyekszem megvilágítani a hátteret: a „környezethez” való viszonyulást, az objektív tudománynak álcázott megtévesztést, és annak következményeit, rámutatva a kijózanodás szükségességére.

Patrióta kontra globalista környezeti szemlélet. A patrióta polgár tiszteli a teremtett természetet, ugyanakkor az emberi közösséget tekinti elsődlegesnek. Tudatában van a realitásoknak: senki emberfia nem tökéletes, mindazonáltal törekszik a jóra, a szépre és az igazságra. A valós környezeti problémákat a keletkezés helyén, konkrétan igyekszik megoldani. Tisztában van (elvileg tisztában kell lennie) saját felelősségével, ami az eljövendő generációkra is kihat. A globalista környezeti szemlélet szerint azonban nem az ember, hanem a természet az elsődleges; a Teremtőt ignorálják, a természetet imádják. Így jött létre maga a környezettudomány is, amelyben kimutatható az ősi civilizációkhoz való vonzódás. A globalista környezeti szemlélet terjesztői, a környezetisták (environmentalists) megvalósíthatatlan eszmények követésére buzdítanak – másokat. A lehető legkevesebb természeti indikátorral operálnak – a helyi feltételek legcsekélyebb figyelembevételével.

A malthusianizmus reneszánsza. A Római Klub jelentése (Meadows et al. 1972) lényegében Malthus (1798) eszme-futtatásának újjászületése a népességnövekedés és a természeti erőforrások konfliktusáról. Annak ellenére idézett elő máig ható elbizonytalanodást minden jóakarátú emberben, hogy túlegyszerűsített modellezésüket a valóság hamar megcáfolta. Az alapprobléma persze létezik – Kenneth Boulding kvéker közgazdász („*Aki véges rendszerben – a Földön – végtelen növekedést képz el, az vagy örült, vagy közgazdász*”) én is többször idéztem. A természeti erőforrások dinamikájának matematikai megközelítése egyébként nem a Római Klubtól ered, hanem Ackerman-tól (1933) és Forrester-től (1971), akiknek a következtetései a Római Klubénál sokkal józanabbak és árnyaltabbak voltak.

A klímakonszenzus eredete. A Római Klubhoz hasonló globális hatást ért el az ún. klímakonszenzus, aminek a lényege az, hogy az üvegházhatású gázok légköri koncentrációjának növekedése miatt katasztrofális felmelegedés várható, és hogy a felmelegedés mértéke a fosszilis energiahordozókról való lemondással csökkenthető. Jóakarátú emberek tömege azt gondolja, hogy ez kiérlelt tudományos kutatási eredményeken alapul. Nem így van: a klímakonszenzus már elmúlt negyven éves! Születési helye: Villach (Ausztria), születési ideje: 1985. október 15., szülőanyái-atyái pedig az UNEP (az ENSZ Környezeti Programja), az ICSU (az UNESCO alá tartozó Nemzetközi Tudományos Tanács) és a WMO (Meteorológiai Világszövetség, annak 1984-ben hivatalba lépett vezetése). Az A1. ábra (az A

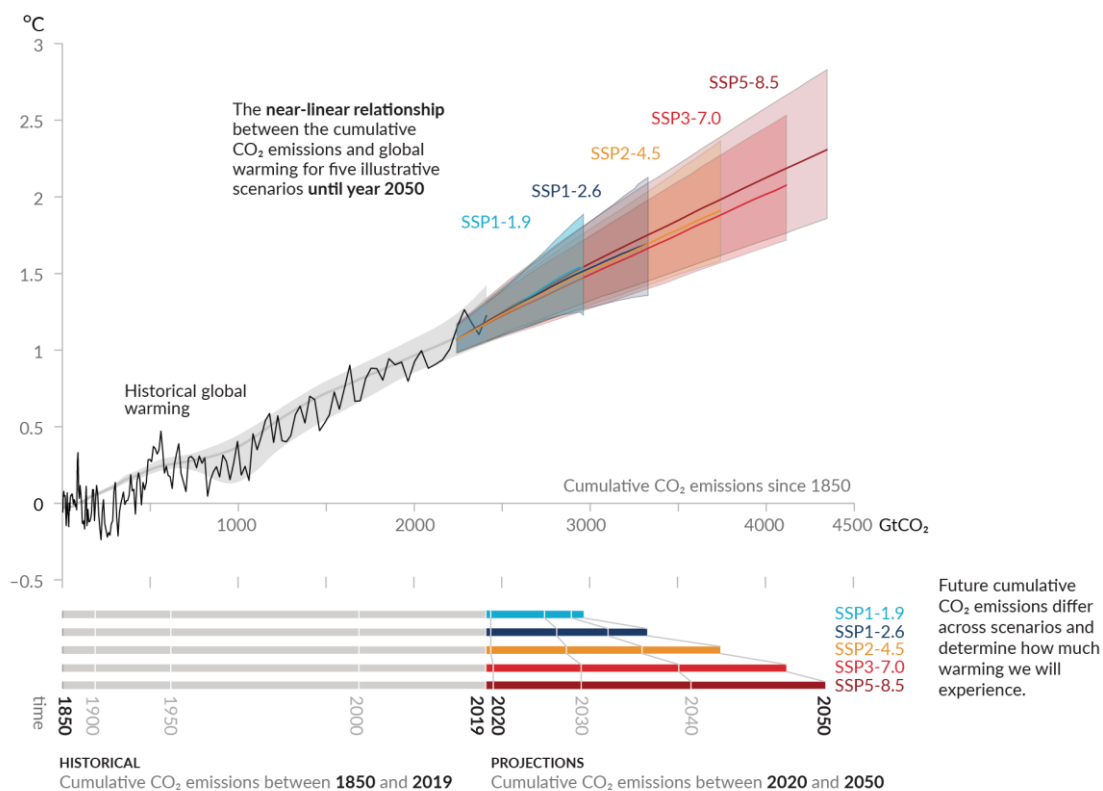
függelék 1. ábrája) a kiadott dokumentum (WMO 1986) címoldalát, az A2. ábra a konszenzus tételeit mutatja eredeti nyelven. Anélkül, hogy belemennénk a részletekbe, nyilvánvaló, hogy a konszenzus összes tétele kizárólag 1985 októbere ELŐTTI tudományos eredményekből származhat. Olyan eredményekből, amelyeket az akkori komoly klímakutatók túlnyomó többsége erősen vitatott (Lindzen 2024). Íme néhány mondat a politikai (és nem tudományos) dokumentumból: „...a fosszilis tüzelőanyagok használatával és egyes üvegházhatású gázok kibocsátásával kapcsolatos kormányzati politikák mélyrehatóan befolyásolhatják a jövőbeli felmelegedés ütemét és mértékét. E következtetések a jelenlegi alapvető tudományos ismeretek következő konszenzusán alapulnak:

- Egyes nyomgázok, nevezetesen a szén-dioxid (CO_2), a dinitrogén-oxid (N_2O), a metán (CH_4), az ózon (O_3) és a halogénezett szénhidrogének (CFC) mennyisége a troposzférában növekszik. E gázok lényegében átlátszóak a bejövő rövidhullámú napsugárzás számára, de elnyelik és kibocsátják a hosszuhullámú sugárzást, és képesek ezáltal befolyásolni a Föld éghajlatát. ...” (WMO 1986)

A kellemetlen igazság. Ma már tudható, hogy a kormányzati politikák érdemben nem képesek befolyásolni a felmelegedés ütemét és mértékét: ld. az 1. ábrát (az IPCC AR6 SPM.10. ábráját, IPCC 2021). A 2. ábrán a kimenő hosszuhullámú sugárzás nő, de amitől mégis melegedés van, az a bejövő rövidhullámú napsugárzás erősödése (Loeb 2025). E két ábrában érdemes elmélyedni.

Every tonne of CO_2 emissions adds to global warming

Global surface temperature increase since 1850–1900 ($^{\circ}C$) as a function of cumulative CO_2 emissions (Gt CO_2)

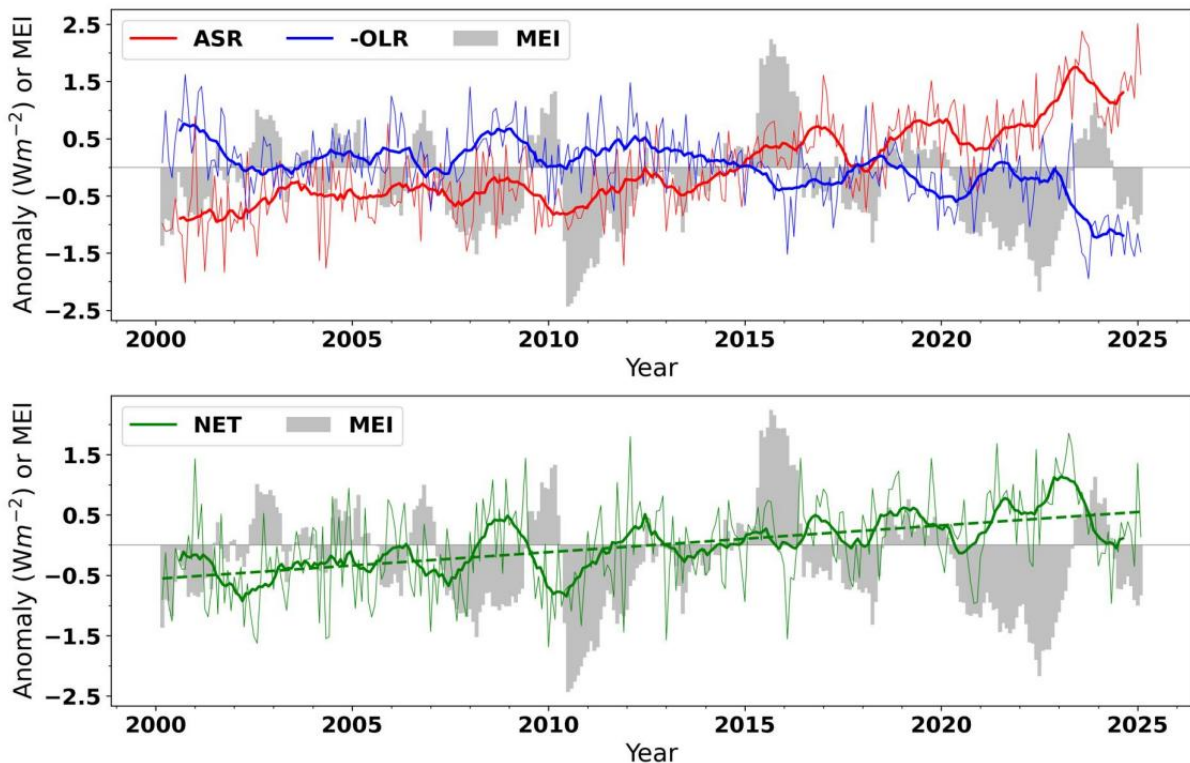
1. ábra. A globális felszínhőmérsékleti anomália az 1850-től számított kumulatív CO_2 -kibocsátás ún. „légkörben maradó” részének függvényében. Az eredeti (IPCC AR6 WG1 SPM.10) ábra mindkét tengelyének pontatlan a felirata: a vízszintes tengelyen a kumulatív CO_2 -kibocsátáson annak a „légkörben maradó” részét (a kibocsátás

mintegy 44%-át) kell érteni. A függőleges tengely a valóságban nem ún. globális felszínhőmérsékletet („GST”-t), hanem globális felszínhőmérsékleti anomáliát („GSTA”-t) jelent, azaz egy valamely időpontra vonatkozó GST és az iparosodás előtti időszak (itt 1850-1900) átlagértékének különbségét.

Az 1. ábra szerint minden egyes 1000 gigatonna halmozott globális CO₂-kibocsátás (Cumulative CO₂ emissions) 0,45 x 0,44 Celsius fokkal emeli a globális átlaghőmérsékletet. Ennek alapján felállítható „a globális felmelegedés alaptörvénye” (Koch 2025), miszerint

$$1000 \text{ Gt halmozott antropogén CO}_2\text{-kibocsátás} \rightarrow 0,45 \text{ }^\circ\text{C} \times 0,44 = 0,2^\circ\text{C} \quad (1)$$

Tekintettel arra, hogy az Európai Unió CO₂-kibocsátása jelenleg 2,81 Gt/év, ennek azonnali nullára csökkentése 2100-ig 210 Gt CO₂ kibocsátás-csökkentést jelentene. Ennek a globális átlaghőmérsékletre gyakorolt hatása kevesebb, mint 0,05 °C. A teljes világ 40 Gt/év széndioxid-kibocsátással számolva 2100-ig mindössze 0,6 °C-nyi (átlag)hőmérséklet-emelkedést lenne képes „megelőzni”. Amennyiben persze a felmelegedést a CO₂-kibocsátás okozza...

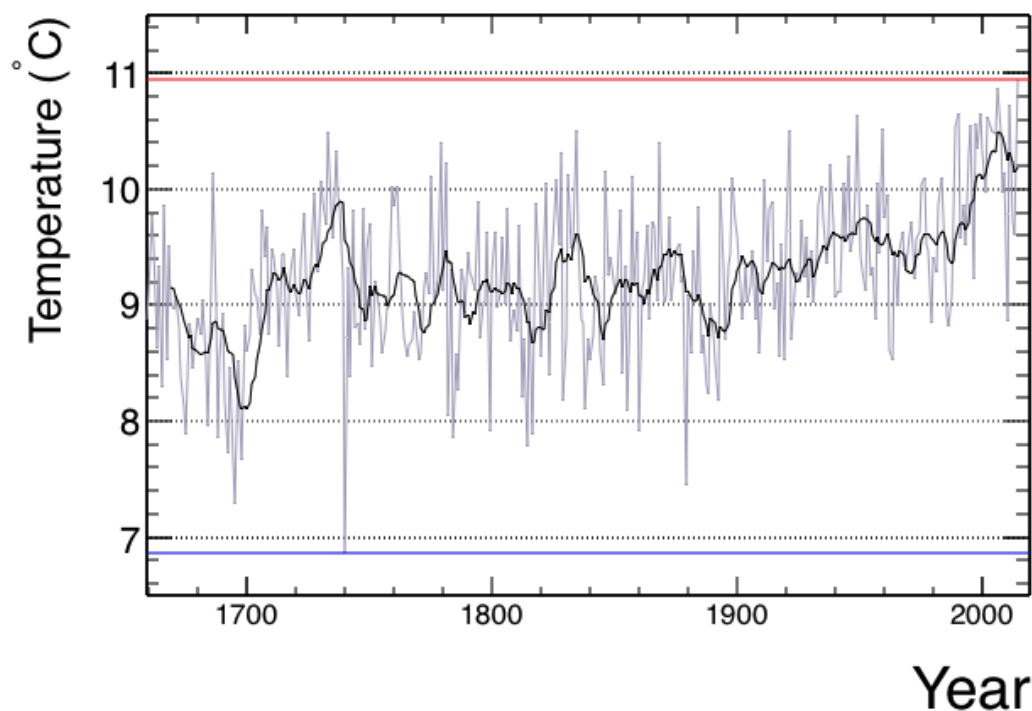

2. ábra: ASR (Absorbed Shortwave Radiation): a földfelszín által elnyelt napsugárzás, ami a NASA CERES mérési adatok szerint 2000-2025 között évtizedenként $0,85 \pm 0,22 \text{ W/m}^2$ értékkel nő. OLR (Outgoing Longwave Radiation): a Földről kimenő hosszuhullámú sugárzás, ami a NASA CERES adatok szerint 2000-2025 között évtizedenként $0,43 \pm 1,23 \text{ W/m}^2$ értékkel nő. (Figyelem: a -OLR csökkenése a +OLR-ben növekedést jelent!) Különbségüket az alsó ábrán a NET ($\text{NET} = \text{ASR} - \text{OLR}$) mutatja. Ugyanitt feltüntették a MEI-t (a Multivariate, azaz többváltozós ENSO Index-et) is. Forrás: Loeb 2025.

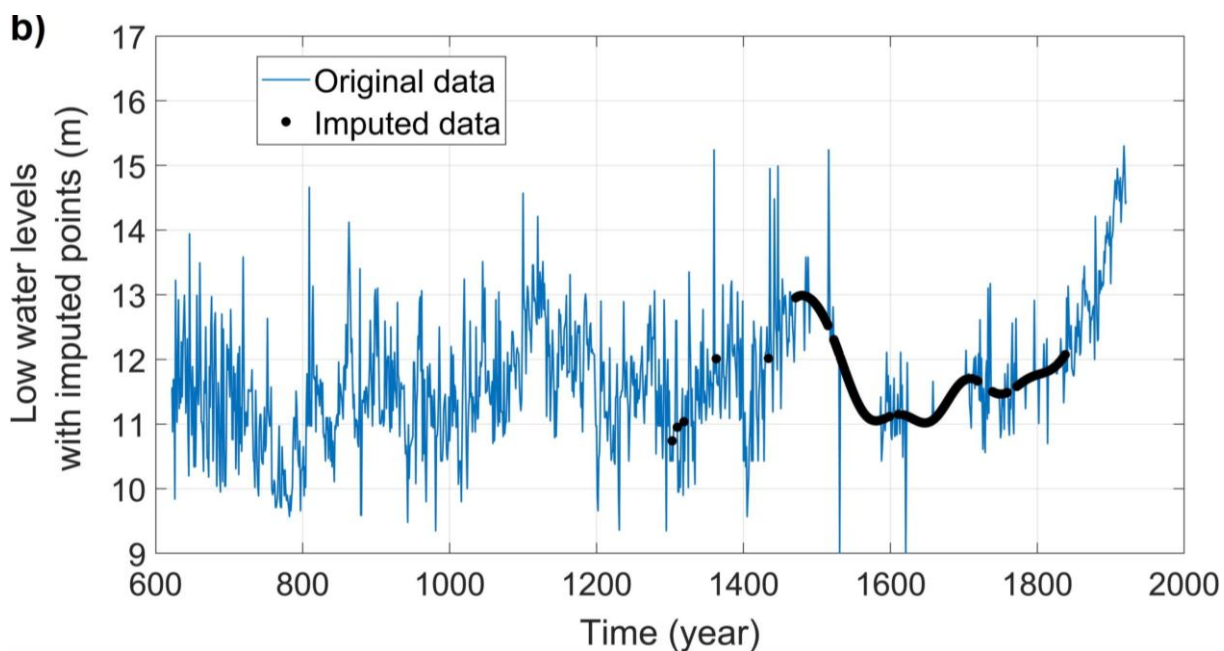
A NASA CERES munkacsoport üléséről származó 2. ábra egyértelműen mutatja, hogy a 21. századi melegedés alapvető oka a Föld által elnyelt (rövidhullámú) sugárzás (napfény) erősödése. Ráadásul a Földről kimenő (hosszuhullámú) sugárzás (hőkisugárzás) nem csökken (mint ahogyan az üvegházgáz-hipotézis szerinti „hőcsapda” alapján sokan gondolják), hanem nő. A közvéleményhez eljutó cikkekben e tény sajnos leginkább elhallgatják.

A CO₂-magyarázat megszokottan hangzik, de a jelenkori klímaváltozás (aminek az intenzitása egyáltalán nem különbözik a korábbiaktól) okait nem ismerjük. A Kis Jégkorszak vége (az iparosítás kezdete) óta összességében felmelegedés van, néhány évtizedenkénti trendmódosulásokkal. A 3. ábra a hőmérővel mért leghosszabb idősort mutatja (Közép-Angliából 1659 óta), a 4. ábra pedig az ember által tudatosan mért leghosszabb kvantitatív klímaidősort (a Nílus éves vízszintminimumát, azaz a fél Afrikára kiterjedő vízgyűjtőn lehullt csapadék mennyiségét tükröző indikátort, 13 évszázadon át). Az évről-évre történő véletlenszerű változások mellett mindkettőben kirajzolódnak több évtizedes perzisztens szakaszok, utóbbiban még egy négy évszázados periódus is sejthető. A megfigyelt jelenségek kozmikus, szoláris, geo-, hidro-, bio-, kriodinamikai okokra, a földrendszer elemeinek belső sajátosságaira, valamint olyan kölcsönhatások sokaságára utalnak, amelyek közül számos még felfedezetlen.

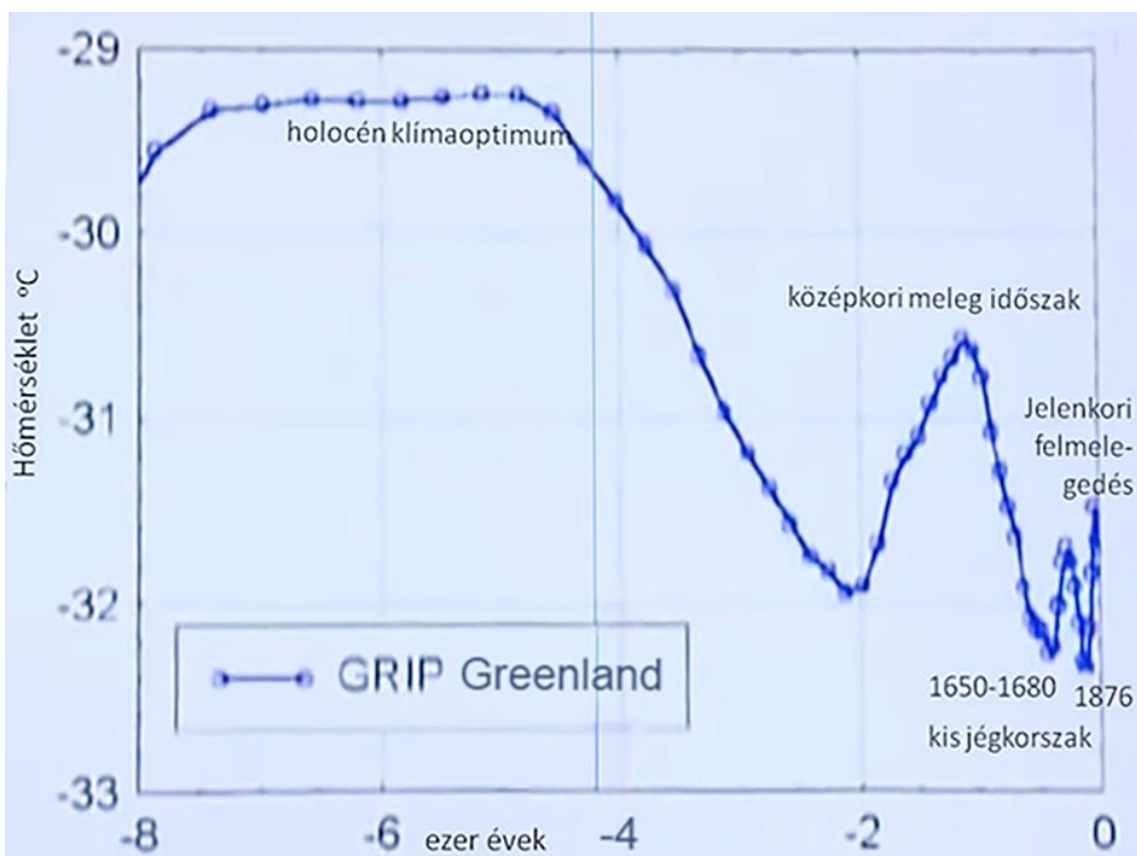
Az 5. ábra a grönlandi jégmagokban mért ún. proxy hőmérsékleti idősort mutatja a legutóbbi 8 ezer évre. (A „proxy” ún. helyettesítő mérések jelzője, ez esetben a hőmérséklet a jégből vett fúrómag oxigén-izotóp-arányából becsülhető.) Ez is alátámasztja, hogy a jelenkori éghajlatváltozás egyáltalán nem rendkívüli.

3. ábra: Közép-anglia (Midland) éves átlagos hőmérséklete (CET) 1659 és 2014 között. A kék vonal a minimális CET értéket mutatja ebben az időszakban, a piros vonal pedig a maximálisat. Forrás: Wikipedia 2025.

4. ábra: A Nílus éves minimumvízszintjének a Rhoda nilométer által mért éves minimumvízszintje 622 és 1920 között. Forrás: Szűcs et al. 2024, 1b. ábra.

5. ábra: Nyolc évezred proxy (oxigénizotóp alapján meghatározott) hőmérsékleti időszora a grönlandi GRIP jégmagban. A kiértékelés szerint e helyen az elmúlt 8 ezer év leghidegebb éve 1876 táján volt. Forrás: Steffensen 2023.

A konszenzus politikai következményei. Ugyanitt, Villach-ban megfogalmazták és összehangolták az UNEP, az ICSU és a WMO további teendőit (A2. ábra). Ennek alapján indult be a ma is működő nemzetközi politikai gépezet. 1988-ban létrehozták a Kormányközi Éghajlatváltozási Testületet (az IPCC-t, kifejezetten „*az antropogén klímaváltozás tudományos alapjainak tisztázása*” céllal), majd 1992-ben az ENSZ ún. Éghajlatváltozási Keretegyezményét (UNFCCC). A Keretegyezményben bevezetett új definíció szerint a klímaváltozás (Climate Change) eleve az ember ún. légkörösszetétel-változtató hatásának tekintendő, azaz a természet ember-független részét kizárták a lehetséges hatótényezők közül. A leszűkítő értelmezést 1995-ben Magyarországon is törvénybe foglalták (OGY 1995).

Az eddigi hat IPCC értékelő jelentés és számos tematikus IPCC-dokumentum vastag köteteinek elkészítésében 1988 óta nagyon sokféle meggyőződésű kutató vett részt, csakhogy a politikai döntéshozók elé kerülő összefoglalókat – épp az 1985-ös konszenzus alapján – minduntalan felülírták. Az UNFCCC-t az ENSZ-tagországok túlnyomó része egymás után elfogadta, és az üzleti szféra is igazodott hozzá. A „klímakonszenzusos” szellemiség a világ tudományos intézményrendszerét mára szinte teljesen átítatta (felülről lefelé). Nem csoda, hogy minden jóakarató kutató is ebben a keretrendszerben („UN Framework”) kénytelen gondolkodni. A projekt- és tudományometriai siker receptje egyszerű: a klímaváltozás okát az antropogén eredetű üvegházhatású nyomgázokra korlátozódva szabad csak keresni.

Sőt, *„napjaink éghajlatkutatása előtt ... nem annyira az a kérdés áll, hogy mi okozza a tapasztalt éghajlatváltozást, hiszen régóta ismerjük a meghatározó okot, hanem az, hogy milyen mértékű és ütemű változással kell szembenéznünk.”* (Haszpra, 2022). Már a fizikai valóság teljes kiiktatásának vágya is kitapintható: *„A klímatudomány módszertani elmozdulást igényel a kezdeti 'fizika az első' orientációtól a használhatóságra összpontosító, szakpolitikai tudomány felé”,* és hogy *„a klímainformációk szolgáltatását akadályozza, ha az éghajlattudomány továbbra is a 'fizika az első' orientációt és az objektivitás értékszabadságként való elavult fogalmát vallja”* (Jebeile és Roussos 2023).

Amint látható, a politika a klímatudományt eluralta, sőt annak teljes kisajátítására tart igényt. Ez tehát ízig-vérig klímapolitika. Ez volna egy kétes bizonyossággal előrevetített klímakatasztrófa elkerülésére irányuló környezeti háború melletti legfőbb érv. A környezeti háború – lássuk be – ma már nyíltan a normális emberi értékrend ellen folyik. A mélyzöld irányzat azt követeli, hogy az ember tűnjön el a természetből. Főleg a fiatalokat kergetik reménytelenségbe. A globalisták ezáltal hazánk és az emberiség jövőjét is veszélyeztetik.

Hazai bizonyítékok. A magyar értelmiség tájékozóképességét különösen megnehezítette, hogy *„Magyarország képviselői a kezdetektől bekapcsolódtak a nemzetközi környezetvédelmi szervezetek tevékenységébe, ennek részeként a klímatudományi és klímapolitikai együttműködésbe”* (Faragó 2021). Az 1985-ben megalakított „Környezet és Fejlődés Világbizottságnak” magyar tagja is volt: Láng István, a 1985-1993 közötti MTA-főtítká, majd 1993-1999 közötti MTA-elnökségi tag (World Commission for Environment and Development 1987). Az MTA 2003-ban a globális klímaváltozás hazai hatásaira és válaszaira irányuló, „szintetizáló klímatudományi jellegű” projektet indított (ez volt a VAHAVA), amelynek végeredménye (Faragó 2021-ből idézve): *„Magyarországon is szükséges egy átfogó hazai klímapolitika, amely szervesen kapcsolódik a társadalom-, a gazdaság- és környezetpolitikához. Két kulcsszó jellemzi e politikát: a csökkentés (mármint az emberi tevékenységek miatt légkörbe jutó, illetve ott felhalmozódó üvegházhatású gázok*

mennyiségének csökkentése) és az alkalmazkodás, vagyis a klímaváltozáshoz, a szélsőséges meteorológiai és környezeti eseményekhez való aktív alkalmazkodás.” A precíz beszámoló egyértelmű bizonyítéka annak, hogy a magyar klímatudomány kezdettől fogva bevallottan összefonódott a nemzetközi klímakonszenzust kialakító és az azt érvényesítő politikával. Faragó (2021) még azt is hozzáteszi, hogy *„...a tudományos közösség elemzéseinek következtetéseit a szakpolitikai programokban 'többé vagy kevésbé' vették és veszik figyelembe más szempontoktól, prioritásoktól függően.”*

Mi történt a PBK-ban? A rendszerváltozás előtti években szárba szökkenett környezeti irányzatokat mindannyian hajlamosak voltunk felkarolni. A klíma-energia-környezet témakör terén a PBK gondolkodását e nemzetközi trend határozta meg.

A PBK „Polgári értékrendet és felelős kormányzást akarunk!” című 1997-es nyilatkozatának *„környezetünk évtizedek óta”* tartó pusztulására figyelmeztető szakaszáról annak idején azt gondoltam, hogy csupán a szocializmus túlkapásairól szól. Akkoriban még nem igen foglalkoztam a rákövetkező mondat (*„Ezt a folyamatot csak a gazdaság és a társadalom szokásainak gyökeres átalakítása révén állíthatjuk meg”*) jelentésével, pedig bizony az a ma ismert nevén az ún. zöldátállást takarta.

A Szent István-terv pedig a klímakonszenzussal való egyetértésről szól: *„Legtöbbfajta energiatermelés szén-dioxid kibocsátással jár. Világos, hogy az élővilág által a földtörténet során felhalmozott éghető anyag elégetésének termékei tönkreteszik a Föld légkörét, és éghajlatváltozást okoznak – a legártatlanabbnak látszó földgáz talán leginkább”* és azt is (túlságosan jóhiszeműen), hogy *„Követni kell az Európai Unió környezeti politikájának alapelveit.”* A Szent István-terv környezeti vitáján ugyan kifejeztem kételyeimet, de a többség által támogatott szöveget én is elfogadtam.

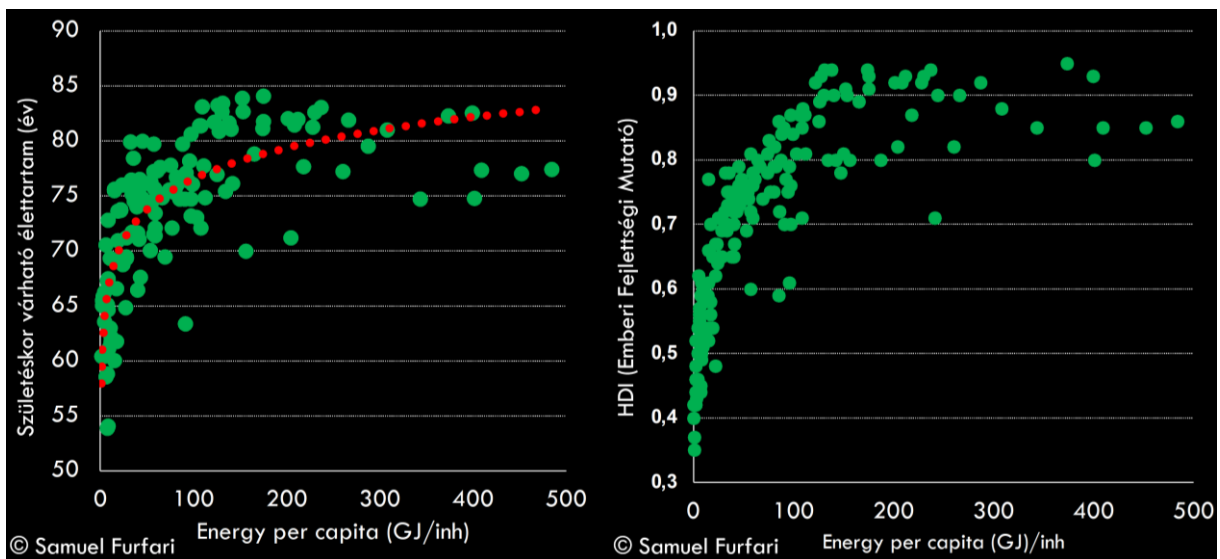
„Az idők jelei”-ben Náray-Szabó (2016) egyenesen az IPCC döntéshozói összefoglalóinak (az SPM-ek) szellemiségét idézi: *„Ma már széles körű egyetértés uralkodik a tudományos világban arról, hogy a fosszilis tüzelőanyagok elégetése során keletkező szén-dioxid a légkörbe kerülve üvegházhatást idéz elő: csapdába ejti a napból érkező meleget. Emiatt növekszik a földfelszín hőmérséklete és változik az időjárás.”* Vessük össze mindezt az 1-5. ábrákon, de leginkább a 2. ábrán mutatott tényekkel.

Még ha a magyar értelmiség globalistákhoz húzó része egyértelműen és teljes mértékben egyetértene a klímavész helyzettel és a zöldátállás szükségességével (feltehetően – közvetlenül vagy közvetve – az 1985-östől nem távol eső nemzetközi központokból irányítottan), a patrióta oldalnak a tényeket el kell(enne) fogadnia, legalábbis elfogulatlanul átvizsgálni a pró és a kontra állításokat.

2025. A klímariogató kormányzati jelentések sorát az amerikai Energiaügyi Minisztérium klímatudományi jelentése (Climate Working Group 2025) látványosan megszakította, megálljt parancsolva a túlzásoknak. 2025. október végén már a mainstream klímapolitika legnagyobb üzleti támogatója, Bill Gates is módosította korábbi klímafanatikus álláspontját. Az 1985-ös klímakonszenzus – tényeknek és előrejelzéseknek ellentmondó – tételeihez való vak ragaszkodás egyre tarthatatlanabb.

Előretekintés

Az első számú teendő az ember földi lehetőségeinek minél alaposabb tisztázása. A gazdasági növekedés erkölcsi megítélése kettős: embermilliárdok kiemelése a mélyszegénységből polgárhoz méltó cselekedet, a mohóság (a „túlfogyasztás”) nem. A fogyasztás határtalan növelése nem csupán a keresztény mérsékletességgel áll szemben, hanem a számokkal is: az életminőség az energiafelhasználás függvényében csak egy darabig nő, utána már egyáltalán nem (Furfari 2024). Ábrájáról (a 6. ábráról) leolvashatóan az emberhez méltó élet kritikus értéke évente kb. 100 GJ/fő. Magyarország primerenergia-felhasználása épp ekörül van. Tízmilliárdnyi embernek 1 ZJ (zetajoule) éves energiamennyiség szükséges, ami alig több, mint másfélszerese az éves globális primerenergia-felhasználásnak, 0,6 ZJ-nak. Kérdés, hogy az 1 ZJ/év globális energia-felhasználás fenntartható-e. A válasz értékrend-függő: a polgári értékrendet vallók válasza igen, a környezetistáké: nem.

6. ábra: Bal oldalon a várható élettartam, jobb oldalon az életminőség alakulása a világ számos országában, az egy főre jutó éves energiafelhasználás függvényében Forrás: Furfari 2024.

A titok nyitja véleményem szerint az lehet, hogy a földi természet sokkal gazdagabb, mint képzeljük, és emberi kreativitással ma még nem teljesen feltárt, sőt teljesen ismeretlen energiaforrásokra is joggal lehet számítani a jövőben. Így gondolta Neumann János is. Jövőbelátó képessége azonban senkinek nincs. A polgár reményt sugároz, a környezetista korszellem (kórszellem) reménytelenséget, összeomlást szuggérál. Az a véleményem, hogy a világban az 1 ZJ/év energiafelhasználás tartósan (évezredek át) biztosítható lesz. Mindehhez „mindössze” egy békére törekvő, puritán és patrióta (Roger Scruton konzervatív filozófus szavajárásával „oikofil”) polgári eszménynek lenne jó uralnia a világot.

Ha az 1 ZJ/év elérhető, semmi szükség az energiaelvonás klímariogatással való álcázására. Ezt az álcát valójában nem más, mint Czelnai Rudolf (1932-2025) meteorológus akadémikus, a WMO adminisztrációjának egykori vezető munkatársa fedte fel: „Machiavellitől tudhatjuk, hogy a sikeres politika titka az, hogy a ráció mellett (ami fontos) szükség van valamilyen maszlagra is a tömegek számára (mert a rációra a tömegek ritkán vevők). No mármost, ha az energiaügy a ráció és azt a klímaügy mögé eldugják, akkor ez azt jelenti, hogy a klímaügyet maszlagnak tekintik. Ez megnyitotta a baromfiudvar kapuját a rókák előtt” (Czelnai 2011).

A klímakonszenzust már csak azért is kötelességünk megkérdőjelezni, mert a Föld 1,8-nak mondott ún. ökolábnyomának több mint a fele a CO₂-kibocsátásból származik. És ha az antropogén CO₂-kibocsátásnak nincs káros éghajlati következménye, a képlet szerinti ökolábnyom 1 alá csökken. Ami az emberiséget a reménytelenségből a reménységbe billenti át.

A PBK szerepe

Az elképzelt jövőképhez a PBK, a PBK energia-munkacsoportja sok mindent adhat, sőt már adott is. Elsősorban azzal, hogy a PBK mindig is teret engedett a szabad vitáknak.

Az energia-munkacsoport 2022-es megalakulásával a klímakonszenzusos nézetnek (Náray-Szabó 2016) a PBK-n belül komoly kihívója támadt. Publikációink – mindenekelőtt az energiaügyi tájékoztatás érdekében készített „Mennyi? Mi mennyi?” című jelentésünk (Szarka et al. 2023), a „Tíz javaslat a jövőért” c. nyilatkozatunk (Szarka et al. 2024), és egy 2025-ös folyóiratcikk (Szarka et al. 2025) sokakhoz eljutottak. Következtetéseink minden esetben kifejezetten a társszerzőkhöz kötődnek, és nem feltétlenül találkoznak minden egyes csoporttag (és PBK-tag) egyetértésével. Érvényes ez a „Tíz javaslat a jövőért” nyilatkozatunkra is, amit ugyanakkor PBK-n kívüli természettudományi és műszaki professzorok is aláírtak, széles társadalmi egyetértés lehetőségét jelezve.

Leszögezhetjük, hogy a Föld-ember viszonytal kapcsolatos felelős kérdésfeltevést, a valóság feltárásának őszinte szándékát, továbbá a mérsékletességre való törekvést mindkét oldalról egyformán komolyan gondoljuk. Két dologban térünk el egymástól: (a) az ember földi lehetőségeire vonatkozóan a munkacsoport tippjei valamivel optimistábbak; (b) megkérdőjelezzük a klímakonszenzust.

A munkacsoport tevékenységét a magyar tudományos életben és a mainstream médiában egyelőre jobbra elhallgatás, kirekesztés övezi. Ugyanis ők csak a politikával átszótt klímatudományt tekintik tudománynak. Pedig az szerintünk nem tudomány, legfeljebb szofisztika, azaz álokoskodás. Akad azért egy-egy falra hányt borsószem (pl. a Demokratában vagy Tuszványoson), ami itt-ott megragad, különösen mióta 2025 januárjában az USA-ban megváltozott a légkör. És 2025 decemberében sikerült az MTA-n megvalósítani egy komoly nemzetközi tudományos konferenciát, amin a politikai befolyásolástól mentes tudomány mezejére visszatérve (ahol a tudomány nem más, mint örökös önkorrekció, ld. Ván 2025), megismerhető lett a klímakonszenzustól eltérő érvelés is (PBK EM 2025). Meggyőződésünk, hogy félreismert fizikai valóságból helyes politikai döntés nem születhet, azaz a környezetisták célja lehet bármilyen nemes, a cél nem szentesítheti az eszközt.

Mindannyian hajlamosak vagyunk tévedni, különféle megtévesztések áldozatai lenni. Még saját szűk szakterületünkön sem vagyunk tévedhetetlenek. A társszakterületekről olvasottakat a legtöbbször jóhiszeműen elfogadjuk. Szeretünk hitelt adni a legegyszerűbbnek tűnő, legtöbbször hallott elképzeléseknek. Nem akarjuk, hogy becsapjanak, elegendő rosszindulat esetén mégis megtörténhet. Senki sem tökéletes, így tehát a tudományos megismerés útja nem nyílegyenes. A tudomány még politikai beavatkozás nélkül is képes akár évtizedekre kisiklani.

Az időközben lezajlott klímakonferencia tudományos terméke nemzetközi és nemzetstratégiai jelentőségű volt. Fontos, hogy legalább az üzenetei (ld. B. függelék) kerüljenek el a döntéshozókhoz.

Irodalom

- Ackerman F L 1933: The technologist looks at social phenomena. Introduction to Technocracy, Scott, Howard, John Day Co., New York.
- Climate Working Group 2025: A Critical Review of Impacts of Greenhouse Gas Emissions on the U.S. Climate. Washington DC: Department of Energy, July 23, 2025; elérhetősége: https://www.energy.gov/sites/default/files/202507/DOE_Critical_Review_of_Impacts_of_GHG_Emissions_on_the_US_Climate_July_2025.pdf.
- Czelnai R 2011: Meddig játszunk még, hogy mindenki másról beszél? Természet Világa 142, 4, <https://klimaszkeptikusok.hu/wp-content/uploads/2021/03/Czelnai-2011-Term%C3%A9szetVilaga.pdf>
- Faragó T 2021: Éghajlatváltozás. A nemzetközi és a magyarországi klímatudományi együttműködés és a klímapolitika. Az 1970-es évektől a 2010-es évekig tartó időszak főbb történései és tanulságai. MTVSZ, Budapest <https://real.mtak.hu/131067/1/Eghajlatvaltozas-4evtized.pdf>
- Forrester J W 1971: World Dynamics. Wright-Allen Press, Cambridge Szarka László, 2017: Hozzászólás, https://pbk.info.hu/archiv/pbkforum/Szarka_hsz.pdf
- Furfari S 2024: Energia-bizonytalanság. Az EU versenyképességének tudatos szétverése. 2024. november 28-ai budapesti PBK-BLA előadás leirata, Professzorok Batthyány Köre. https://pbk.info.hu/wp-content/uploads/2024/12/Furfari-Budapest-28112024_HUN_corr2.pdf
- Furfari S 2025: The EU's misleading decarbonisation and its geopolitical consequences. „Beyond the Climate Change” MTA-konferencia, Budapest, 2025. december 8. https://pbk.info.hu/wp-content/uploads/2025/12/2025_12_08_BCCC_Lecture-3_Furfari-S.pdf
- Haszpra L 2022: Fejezetek az üvegház-kutatás történetéből. Magyar Tudomány 183, 1, 57–68.
- IPCC 2021: Summary for Policymakers. In: Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [Masson-Delmotte V, Zhai P, Pirani A, Connors S L, Péan C, Berger S, Caud N, Chen Y, Goldfarb L, Gomis M I, Huang M, Leitzell K, Lonnoy E, Matthews J B R, Maycock T K, Waterfield T, Yelekçi O, Yu R, Zhou B (eds.)]. Cambridge University Press, Cambridge, UK and New York, NY, USA, pp. 3–32, <https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/figures/summary-for-policymakers/figure-spm-10>
- Jebeile J, Roussos J 2023: Usability of climate information: Toward a new scientific framework. WIREs Climate Change 14, 5, e833
- Koch R 2024: The Net-Zero holy grail: Expected benefits and scientific foundations. Transcript of the talk at the European Physical Society Energy Group Meeting on 14/05/2024 in Cadarache (ITER). <https://www.science-climat-energie.be/2024/09/27/the-net-zero-holy-grail-expected-benefits-and-scientific-foundations/>

- Koutsoyiannis D 2025: H₂O, CO₂, Climate Change. „Beyond the Climate Change” MTA-konferencia, Budapest, 2025. december 8. https://pbk.info.hu/wp-content/uploads/2025/12/2025_12_08_BCCC_Lecture2_Koutsoyiannis-D.pdf
- Lindzen R 2024: Tudomány, konszenzus, klímapolitika. PBKBLA előadás a budavári Lónyay-Hatvany-villában, 2025. január 30., pbk.info.hu (letöltve: 2025. 02. 01.)
- Loeb N 2025: State of CERES. CERES Science Team Meeting, May 13-15, 2025. NASA Langley Research Center, Hampton, VA https://ceres.larc.nasa.gov/documents/STM/2025-05/02_Loeb_State_of_CERES-Spring_WEB_2025.pdf
- Lovas R, Náráy-Szabó G, Pálincás J (szerk.) 2005: Szent István-terv. Gondolatok a nemzet felemelkedéséről. Magyar Szemle Könyvek, Budapest
- Malthus T R 1798: Esszé a népesedés elvéről, ahogyan az befolyásolja a társadalom jövőbeli fejlődését, megjegyzésekkel Mr. Godwin, M. Condorcet és más írók spekulációira.
- Meadows, D H, Meadows, D L, Randers, J, Behrens, W W 1972: Limits to Growth. Universe Books, New York.
- Meskó A (szerk.) 2003: Európai uniós csatlakozás és földtudomány. – In: Glatz F (szerk.): Magyarország az ezredfordulón, Műhelytanulmányok. MTA Társadalomkutató Központ, Budapest.
- Náráy-Szabó G 2016: Fenntartható fejlődés és migráció. In: Osztie Z, Náráy-Szabó G, Tordáné Petneházy J, Tőkéczkai L: Az idők jelei. Tanulmánykötet, pp 65-74., Polgári Magyarországért Alapítvány, Lexika Kiadó
- OGY 1995: 1995. évi LXXXII. Törvény az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény kihirdetéséről. <https://njt.hu/jogszabaly/1995-82-00-00>
- PBK EM 2025: A klímaváltozási konszenzuson túl: budapesti események 2025. december 8-án. <https://pbk.info.hu/klima-energia-konferenciak-az-mta-n/>
- Steffensen J P 2023: Climate Greenland Ice Research. <youtube.com/watch?v=QzrliPIEaU4>
- Szarka L 2025: What is climate science? „Beyond the Climate Change” MTA-konferencia, Budapest, 2025. december 8. https://pbk.info.hu/wp-content/uploads/2025/12/2025_12_08_BCCC_Lecture1_Szarka-L.pdf
- Szarka L Cs, Csernai L, Bérczi I, Bársony I, Greschik Gy, Biró T, Kádár Gy, Mezey P, Szabó Cs A 2023: Mennyi? Mi mennyi? A Professzorok Batthyány Köre energia-munkacsoportjának tanulmánya, <https://pbk.info.hu/archiv/pbkforum/>
- Szarka L Cs, Szabó Cs A, Reményi K, Bérczi I, Bollobás B, Csejtej D, Csernai L, Dévai Gy, Gaál B, Kádár Gy, Kiss Á, Mezey P, Szabó J Zs 2024: Tíz javaslat a jövőért. https://pbk.info.hu/wp-content/uploads/2024/10/TIZ-JAVASLAT-A-JOVOERT_PBK_2024_10_03v11.pdf
- Szarka L, Bársony I, Bérczi I, Biró T, Csernai L, Garbai L, Greschik Gy, Kiss Á, Szabó Cs, Szabó J, Völgyesi L 2025: A „Tíz javaslat a jövőért” érdemi vitája elé. Magyar Energetika 32, 1, 22-29.

Széchenyi I 1842: A magyar Academia körül. <https://mek.oszk.hu/05200/05216/>

Szűcs P, Dobróka M, Turai E, Szarka L, Ilyés Cs, Hamdy E M, Szabó N P 2024: Combined inversion and statistical workflow for advanced temporal analysis of the Nile River's long term water level records. J. Hydrology, 630, 130693.

Ván P 2025: A tudomány értéke. RMI vitaszeminárium, Budapest 2025. 04. 07. <https://mydrive.kfki.hu/f/defe0a24e16844a4a55d/?dl=1>

Vinós J 2025: Radiative vs. Thermodynamic Climate Change. „Beyond the Climate Change” MTA-konferencia előrendezvénye a PBK EM szervezésében, Budapest, 2025. december 8. https://pbk.info.hu/wp-content/uploads/2025/12/2025_12_08_PBK_EM_Vinos.pdf

Wikipedia 2025: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0e/CET_1659_-_2014_using_Hadley_Centre_Data.png

World Commission on Environment and Development (1987). Our Common Future. Oxford University Press.

A. függelék

WORLD CLIMATE PROGRAMME

WMO
661
C.2

REPORT OF THE
INTERNATIONAL CONFERENCE
ON THE ASSESSMENT OF THE ROLE
OF CARBON DIOXIDE AND OF OTHER
GREENHOUSE GASES IN CLIMATE
VARIATIONS
AND ASSOCIATED IMPACTS

VILLACH, AUSTRIA, 9-15 OCTOBER 1985

WMO - No. 661

INTERNATIONAL COUNCIL OF
SCIENTIFIC UNIONS

UNITED NATIONS
ENVIRONMENT PROGRAMME

WORLD METEOROLOGICAL
ORGANIZATION

1986

A1. ábra: Az 1985-ös Villach-klimakonferencia kötetének címlapja (WMO 1986)

These conclusions are based on the following consensus of current basic scientific understanding:

- o The amounts of some trace gases in the troposphere, notably carbon dioxide (CO₂), nitrous oxide (N₂O), methane (CH₄), ozone (O₃) and chloro-fluorocarbons (CFC) are increasing. These gases are essentially transparent to incoming short-wave solar radiation but they absorb and emit longwave radiation and are thus able to influence the Earth's climate.
- o The role of greenhouse gases other than CO₂ in changing the climate is already about as important as that of CO₂. If present trends continue, the combined concentrations of atmospheric CO₂ and other greenhouse gases would be radiatively equivalent to a doubling of CO₂ from pre-industrial levels possibly as early as the 2030's.
- o The most advanced experiments with general circulation models of the climatic system show increases of the global mean equilibrium surface temperature for a doubling of the atmospheric CO₂ concentration, or equivalent, of between 1.5 and 4.5°C. Because of the complexity of the climatic system and the imperfections of the models, particularly with respect to ocean-atmosphere interactions and clouds, values outside this range cannot be excluded. The realization of such changes will be slowed by the inertia of the oceans; the delay in reaching the mean equilibrium temperatures corresponding to doubled greenhouse gas concentrations is expected to be a matter of decades.
- o While other factors such as aerosol concentrations, changes in solar energy input, and changes in vegetation may also influence climate, the greenhouse gases are likely to be the most important cause of climate change over the next century.
- o Regional scale changes in climate have not yet been modelled with confidence. However, regional differences from the global averages show that warming may be greater in high latitudes during late autumn and winter than in the tropics; annual mean runoff may increase in high latitudes; and summer dryness may become more frequent over the continents at middle latitude in the Northern Hemisphere. In tropical regions, temperature increases are expected to be smaller than the average global rise, but the effects on ecosystems and humans could have far reaching consequences. Potential evapotranspiration probably will increase throughout the tropics whereas in moist tropical regions convective rainfall could increase.
- o It is estimated on the basis of observed changes since the beginning of this century, that global warming of 1.5°C to 4.5°C would lead to a sea-level rise of 20-140 centimeters. A sea level rise in the upper portion of this range would have major direct effects on coastal areas and estuaries. A significant melting of the West Antarctic ice sheet leading to a much larger rise in sea level, although possible at some future date, is not expected during the next century.
- o Based on analyses of observational data, the estimated increase in global mean temperature during the last one hundred years of between 0.3 and 0.7°C is consistent with the projected temperature increase attributable to the observed increase in CO₂ and other greenhouse gases, although it cannot be ascribed in a scientifically rigorous manner to these factors alone.
- o Based on evidence of effects of past climatic changes, there is little doubt that a future change in climate of the order of magnitude obtained from climate models for a doubling of the atmospheric CO₂ concentration could have profound effects on global ecosystems, agriculture, water resources and sea ice.

A2. ábra: Az ún. klímakonszenzus tételei (WMO, 1986).

5. UNEP, WMO and ICSU should establish a small task force on greenhouse gases, or take other measures, to:
- (i) help ensure that appropriate agencies and bodies follow up the recommendations of Villach 1985;
 - (ii) ensure periodic assessments are undertaken of the state of scientific understanding and its practical implications;
 - (iii) provide advice on further mechanisms and actions required at the national or international levels;
 - (iv) encourage research in developing countries to improve energy efficiency and conservation;
 - (v) initiate, if deemed necessary, consideration of a global convention.

A3. ábra: Az UNEP, a WMO és az ICSU teendői az üvegházgázok vonatkozásában (WMO 1986).

B. függelék

Megjegyzésre szánt üzenetek (PBK EM 2025):

A bizonyítékok szerint

■ Az emberi CO₂, mint klímaszabályozó gomb empirikusan tarthatatlan, ha megfelelően figyelembe vesszük:

(1) természetes CO₂-fluxusokat (~25× nagyobbak);

(2) a H₂O hatását (vízgőz + felhők, ~20× nagyobb);

(3) az éghajlati rendszer hatalmas összetettségét, beleértve a bioszféra szerepét is.

■ Az éghajlati modellek – amikben felcserélik az ok-okozati összefüggéseket - ellentmondanak a megfigyeléseknek.

■ Komplex rendszerekben az adatok az uralkodók – és az adatok megcáfolták a mainstream klímaelméletet.

■ Az emisszióközpontú paradigma egy politikai projekt volt, amelyben a tudományt arra kötelezték, hogy ehhez tekintélyt biztosítson.

■ A „klímatudomány” tehát nem csupán korrupt tudomány – hanem egy célirányosan felépített, a tudomány laborköpenyét viselő eszköz-rendszer, ami rég felhagyott a tudomány módszereivel.

■ A kutatók feladata a hibás elméletek elsüllyesztése, a tudomány újbóli elszakítása a politikától – nem pedig a bolygó megmentőjének szerepében való tetszelgés.

(Koutsoyiannis 2025)

Két, eltérő „üvegházhatással” rendelkező régió között szállított hó mennyiségének megváltoztatása megváltoztatja a kimenő energiakibocsátást, az energiatartalmat és az éghajlatot.

(Vinós 2025)

Energianövekedés, nem -átmenet: az előrehaladás alapját továbbra is a fosszilis tüzelőanyagok jelentik.

(Furfari 2025)

A” konszenzus-építés” a tudomány módszerein kívül esik.

(Szarka 2025)

Tiszta fogalmakat terjeszteni, zavartakat pedig salakjaikból lehetőleg kitisztítani...

(Széchenyi, 1842)